

Σεργιάνι με τη τζουμερκιώτικη ντοπολαδιά

Γράφει η Σπυριδούλα Κοντογιάννη - φιλόλογος

- Καθ'μέρα Κουστάντω.
- Καθ'μέρα Χ'στάκαινα. Κατ' μπουνώρα σι γλέ-
που, που πααίν'ς έτος ζαθαβρουντ'ομέν' τρουμάρα
σ'.

- Πάου φαί στου ν'κοκύρ'μ' του Χ'στάκ' τι να
κάμου! Έφ'κι χαράη για τ'δ'θεία θιουνίστ'κους κι τ'
πάου τούτσιου κουρ'κτόπα απόφκιακα να στου-
μώσ'φιακ' τ' μπεινάτ'. Ιχτές ικειός ου' αστραπου-
καμμένους ου φουρνάρ'ς μας του σκρούμπιασι
του φαί κ' ίσια π' του μαλάζαμαν, μας έρχονταν
κακιά αναγούλια. Φάμαν τούτσιου αδραχτ'κά κι αι
αυτό του ρίξαμαν στου μπλάτ'. Ντιπ βύσιασθου τ'
όκαμι ου φακρίτ'ς, τουν άφ'νι του φακριντί μι τ'
Κώτσινα; α π' να τουν βαρέσ' κακός νταμπλάς.
Μούρθι να τουν αδράξου απ' του γκαρτιλάγκου κι
να του πνίζου, έχ' χάρ' απούπαν ικει ου Νάσιους
κι τ' γλιτ'ωσι.

- Αφού ίσι κ' ίσι στου δρόμου μωρ' Χ' στάκαινα
δε μ' παίρ'ς κι μένα δυο ρικέλις (κουβαρίστρες)
απ' του Γιώργου - Παπαϊάνν'· Να μ' παρ'ς μίνια
άσπρ' κι μίνια μαυρ' να μπαλώσου κανά σ'κτί τ'
αφέντ' κι τ' μπιδιών. Να, στάκα να σ' δώκου λια-
νώματα κ' παρ' κ' αυτί τ' μπέρτα (σάη) κι ριζέ'

Με λίγα εφόδια στο ντοπολάκι και στο μπαργάτσι
(κατασκόλακι) και με πολλά όνειρα, στο δρόμο για την
Αγναντα, Στην όχθη του Ραφταϊντή, Οκτώβριος 1958.

πανωθίόσ' μη μπηευριτώεις; Τί βήκις έτος ζάρκα
χ'σιανή μ' όξου, παντ' γανέ'ς ότ' ήρθι απού τώρα
του καλουκαίρ'; Τέτοιου γανέ'π' απ' έρ' ξι ψιές κρύ-
ωσι πάηι ου κίρ'ς. Μι σκουρνάς π'σι αγαρεύου κι
τ' λόγουμ'.

- Σι θιαμένουμι απ' κάθισι κι κ' τάς τέτοια, μη μ'
σ' κών'ς αντράηα στου κίφάη, δεν έχουν ανάγκ'
ιγώ απ' αυτά. Θα πάου του φαί, θα π'ρ'σου κι απ'
τουαν κήπου στ' Γιάνναρ' να μάσου ήλια κουρτάρια
για τα κ'νέηια κι θα πάρου κι τ'ς ρικέλις. Κατόη
θάρθου απ' ιδώ να πιούμι έναν έρμου καφούη' κι
να σ' που κι του φ'τζιάν. Άει μη μι κασουμιάς
τόρα.

Γειάσ' κι θα τσ' πάρουμι ένα σκ'νάκ (σκονιάκι), με
την σειρά) οήνούς, καρτέρα με.

ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦ/ΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΟΝ κ. Κ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Είναι απορίας άξιον πως ο κ. Κωστούλας
μετά από ένα χρόνο, αναγνώρισε τον εαυτόν
του θιγόμενο, από ένα σχόλιο δικό μου στην
εφημερίδα σας που αφορούσε την Λαϊκή βρα-
διά στα Άγναντα. Στο σχόλιο μου αυτό δεν α-
ναφερόμουν πουθενά ούτε στον κ. Κωστούλα
ούτε στο κατάστημα του. Το σχόλιο μου αυτό
ήταν αυτοκριτική και μέλιστα σκληρή στην
εκδήλωση μας και τίποτε περισσότερο, τίπο-
τε λιγότερο. Αλλά μια λαϊκή παροιμία στο χω-
ριό μας λέει «όποιος έχει τη μύγα μυγιάζε-
ται». Όσο για αυτά που μου προσάπτει ο κ.
Κωστούλας του απαντώ και εγώ με το τρα-
γουδάκι που απάντησε ο σύντροφος Αλέξης
Τσίπρας στους επικριτές του. «Σιγά μην κλά-
ψω, σιγά μην φοβηθώ». Εδώ δίνω τέλος στο
θέμα αυτό και δεν πρόκειται να ανοίξω βεντέ-
τα με κανένα χωριανό μου όσο και αν προκλη-
θώ πολύ περισσότερο δε με τον κ. Κωστούλα
που τον θεωρώ φίλο μου.

Μετά τιμής
Βίκτωρας Γ. Μάζουκας
Πρόεδρος Αδελ/τος Αγναντιτών Ιωαννίνων

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ΑΓΝΑΝΤΩΝ Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος καλεί τα μέλη του
σε τακτική Γενική Συνέλευση στις 3 Αυγού-
στου ημέρα Κυριακή και ώρα 7η απογευματινή
στο Παλαιοχώρι με θέματα ημερήσιας διάτα-
ξης τα εξής:

1. Διοικητικός Απολογισμός
2. Οικονομικός Απολογισμός
3. Προτάσεις - τοποθετήσεις
4. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου

Η συμμετοχή όλων μας θεωρείται αναγκαία
για την συνέχιση της λειτουργίας του Συλλό-
γου μήπως μπορούσαμε και κρατήσουμε ζω-
ντανή την περιοχή μας, στις παραδόσεις, τα
ήθη και έθιμα.

Επίσης μετά το τέλος των εργασιών της Γε-
νικής Συνέλευσης θα ακολουθήσει συνεστίαση
και τα έσοδα που θα προκύψουν θα διατε-
θούν για τις ανάγκες του Ιερού Ναού των Αγί-
ων Πάντων.

Για το Διοικ. Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος Δ. Ντούβαλης
Ο Γεν. Γραμματέας Ι. Κορδαλής

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ-ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ"

Έδρα: Αγναντα Άρτας, Τ.Κ. 470.43

e-mail: grapakí@hol.gr

Αγναντα Ιούνιος 2008
Αρ. πρωτ. 43

Μπράβο παιδιά Αγναντιτόπουλα

Φύγαμε, ή καλύτερα εσείς φύγετε, φύγετε μπροστά
και εμείς με όσες δυνάμεις έχουμε θα σας ακολου-
θούμε, θα σας καμαρώνουμε, θα είμαστε ευτυχισμέ-
νοι, χαρούμενοι. Χαρούμενοι που ανταποκριθήκατε
στο κάλεσμά μας για λειτουργία Τομέων δράσεων στο
Σύλλογο, χαρούμενοι για τη θέλησή σας να πλαισιώσε-
τε αυτές τις δράσεις και να πάρετε εσείς όλες τις
πρωτοβουλίες που έτσι κι αλλιώς από χέρι σας ανή-
κουν και σε σας επιστρέφουν.

Σε σας ανήκουν, για σας είναι όλες οι δραστηριότη-
τες οι Πολιτιστικές, οι Αθλητικές, οι δράσεις για το
Περιβάλλον και για τον Εξωραϊσμό του χωριού μας.

Εμείς ως Σύλλογος θα στηρίζουμε ό,τι μας προτεί-
νετε, θα ζητήσουμε τη βοήθειά σας σε εκείνους τους
τομείς που εμείς δεν τα πολυκαταφέρνουμε. Από μας
θα έχετε «λαμβάνειν» την εμπειρία και την καθοδήγη-
ση στην ομαδική-συλλογική δουλειά. Έτσι θα προετοι-
μαστούμε να πάρετε του χρόνου εξολοκλήρου στα χέ-
ρια σας τη λειτουργία του Συλλόγου και σιγά-σιγά όλες
τις τύχες του χωριού μας.

Και εμείς τότε, ακουμπισμένοι στις δικές σας πλά-
τες, ήμεροι και παρασυρμένοι από τη δική σας νεανι-
κή ορμή, θα προσβλέπουμε σε καλύτερες μέρες για
το χωριό μας.

Ευχαριστούμε παιδιά, σε ευχαριστούμε

Ρούλα, Σπύρο και Χριστίνα Δαϊνά (παιδιά της Μαί-
ρης Ι. Καπέλη), Δήμητρα Γ. Καπέλη, Βασίλη Κ. Κο-
στούλα, Κώστα Δ. Παππά, Βασίλη Ι. Σιαπάτη, Θανάση
Καραβάτο, Κατερίνα Σιχαλου, Βασίλη Α. Τάση, Δη-
μήτρη Μ. Χασαλευή και η προσέλευση-ενοσωμάτωση
δεν πρέπει να μείνει εδώ. Συνεχίζουμε, θα μαζευτού-
με όλοι.

Ευχαριστούμε επίσης και ιδιαίτερος την ενδιάμεση
γενιά που με μεγάλη προθυμία δήλωσε και έδειξε ε-
μπράκτως τη θέλησή της για πλαισίωση των δραστη-
ριοτήτων του Συλλόγου, σε ένα ρόλο συντονιστικό:
Κώστα Μαυροπάνο, Τάκη Αρδόνη, Γιάννη Θεοχαρά-
πουλο και τη σύζυγό του Μορίνα Αναστασίου.

Αγαπητοί χωριανοί

Σας γνωρίζουμε τη νέα σύνθεση του Δ.Σ. του Συλ-
λόγου μας η οποία αποφασίστηκε ομόφωνα:

Πρόεδρος: Κώστας Παπακίτσος
Αντ'δρος: Αλέκος Γκουβάς
Γεν. Γραμ.: Βάσω Αναστασίου
Ταμίας: Νίκος Κράββαρης
Μέλη: Γιώργος Κωστούλας, Λάμπρος Τά-
τσης και Τάκης Τσιμπέρης.

Η Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου θα γίνει το δεύτε-
ρο 10ήμερο Ιουλίου. Με Ανακοίνωσή μας θα σας ενη-
μερώσουμε για την ημέρα, την ώρα και το χώρο. Κά-
νουμε τις απαραίτητες ενέργειες προς το Κέντρο Πε-
ριβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Δήμου Αράχθου για
μια παρουσίαση-ομιλία, με θέμα σχετικό με το Περι-
βάλλον, αμέσως μετά τη Γεν. Συνέλευση.

Το Δ.Σ.

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

του Εκπολιτιστικού-Εξωραϊστι- κού Συλλόγου "ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ"

Στα Άγναντα σήμερα 27/3/2008, ημέρα Πέ-
μπτη και ώρα 09.00 στην αίθουσα συνεδριάσε-
ων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αγνά-
ντων συνήλθε εκτάκτως το Δ.Σ. του Εκπολιτι-
στικού-Εξωραϊστικού Συλλόγου "ΤΑ ΑΓΝΑ-
ΝΤΑ" μετά την αναγγελία του θανάτου του
Προέδρου αείμνηστου Δημητρίου Κων/νου Κα-
πέλη.

Στη συνεδρίαση ήταν παρόντα όλα τα μέλη
του Δ.Σ.

Τα μέλη του Δ.Σ. εξέφρασαν τη βαθύτατη
θλίψη τους, εξήραν την προσωπικότητα του ε-
κλιπόντος, την προσφορά του στην επαναλει-
τουργία του Συλλόγου, την κοινωνική του δρά-
ση, την περισιή αγάπη του για το χωριό μας
και ψήφισαν ομόφωνα τα παρακάτω:

1. Σύσσωμο το Δ.Σ. να παραστεί στην εξόδιο
ακολουθία.
2. Ο Γενικός Γραμματέας να αποχαιρετηθεί με
επικήδειο το νεκρό.
3. Ο Σύλλογος αντί στεφάνου να προσφέρει
το ποσό των 50 ευρώ για τη συνέχιση των εργα-
σιών επέκτασης του Νεκροταφείου Αγίου Δη-
μητρίου, όπως είναι η επιθυμία της οικογέ-
νειας.
4. Το ψήφισμα να δοθεί στην οικογένειά του
και να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Αδελ-
φότητας Αγναντιτών Αθηνών "ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡ-
ΤΑΣ".

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Αντ'δρος: Αλ. Γκουβάς
Ο Γραμματέας: Κώστας Παπακίτσος
Ο Ταμίας: Νίκος Κράββαρης
Τα μέλη: Βασιλική Αναστασίου
Γεώργιος Κωστούλας
Λάμπρος Τάτσης

Στη Μνήμη του Δημητρίου Κ. Καπέλη

Κατόπιν παράκλησης της οικογένειας του ε-
κλιπόντος Δημ. Καπέλη, αντί στεφάνου συγκε-
ντρώθηκε ποσό το οποίο δόθηκε στο Σύλλογο
του "Αγίου Γεωργίου" για να διατεθεί αποκλει-
στικά στη συνέχιση των εργασιών επέκτασης
του Νεκροταφείου του Αγίου Δημητρίου.

Οικογένεια Δημ. Κ. Καπέλη	300
Βασίλειος Κ. Καπέλης	50
Γεώργιος Κ. Καπέλης	200
Στέλιος Καπέλης	50
Γεώργιος Καραβάτος	20
Αχιλλέας Μαραγκός	50
Ευστ. Ανδρουτσόπουλος	50
Ιερέας Ιωάννης Λευκαδίτης	20
Χρήστος Αρ. Παπακίτσος	30
Αρετή Κοπελιά	20
Κώστας Αρ. Παπακίτσος	50
Εκπολιτιστικός Σύλλογος "ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ"	50
Αδελφότητα Αγναντιτών Αθηνών	100
Αδελφότητα Αγναντιτών Ιωαννίνων	50
Σύνολο	1040

Επίσης από το Γραφείο του Γενικού Γραμμα-
τέα Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουρ-
γείου Απασχόλησης (Γ.Γ. κ.Τουτουσιλίδης)
διατέθηκε το ποσό των 170 ευρώ για εργασίες
συντήρησης του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου
Στρατών.

Η οικογένεια ευχαριστεί όλους που συμμετεί-
χαν στο βαρύτατο πένθος της και εύχεται υγεία
στους ίδιους και στις οικογένειές τους.

ΚΑΦΕ ΨΗΣΤΑΡΙΑ «ΤΟ ΣΤΕΚΙ»

ΑΝΘΟΥΛΑ Ρ. ΚΩΣΤΑ

Άγναντα - Τηλ. 26850-31.327

Κέντρο «ΠΑΝΟΡΑΜΑ»

Κων/νου Κωστούλα

Άγναντα - Τηλ.: 26850 - 31000

Η ΚΡΕΜΑΝΤΖΟΥΛΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

γός εξάλλος κατευθύνεται στο σπίτι μας, δίπλα στην πλατεία. Σε έντονο ύψος απευθυνόμενος στον παππού ακούσαμε να λέει:

- Μπάριμα Ντούλα τα παιδιά βάλανε πράγκες στο δρόμο κι έσκασαν τα λάστιχα. Θα πάω στη Αστυνομία, θα πληρώσετε τη ζημιά. Έμενε ο κόσμος στο δρόμο. Τι να κάνω εγώ τώρα κ.τ.λ.

Πίσω από τον οδηγό και κάποιον επιβάτες διαμαρτυρόμενοι.

- Δεν είναι δυνατόν, έλεγε ο παππούς, είναι καλά παιδιά, να σήμερα είναι όλα με τα γίδια, πότε βάλανε τις πράγκες; Κάτι άλλο θα συνέβη.

Ο Καρακώστας ανένδοτος. Επέμενε. Είχε καταλάβει ποιοι το έκαναν. Στέλνει το βοηθό του στην Αστυνομία στην Άγκυρα και καταγγέλλει το γεγονός.

Ακούγοντας εμείς όλα αυτά γίναμε κάτωχοι από το φόβο μας. Τότε συνειδητοποιήσαμε τη ζημιά που έγινε. Ο οδηγός βλασφημώντας και ταυτόχρονα κάνοντας το σταυρό του-ήταν δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Σωτήρα-άρχιζε να βγάζει έναν έναν τους τροχούς, να κολλήσει τις σαμπρέλες και να φουσκώσει όλα τα λάστιχα με τη χειροκίνητη φουσκωτήρα, βοηθούμενος από ορισμένους επιβάτες. Στην επίμονη προσπάθειά του σταματούσε για λίγο να πάρει ανάσα, να πει λίγο νερό κι αγαπασμένους μονολογούσε: «Αν τα πάσω θα τα τετώσω όλα».

Μετά από αρκετή ώρα βλέπουμε στην πλατεία δύο χοροφύλακες. Ανάσα εμείς. Κρυμμένοι στις κουμαριές δεν ξεμυτίσαμε κανέναν και τα γίδια γύρισαν μόνο τους στα σπίτια. Κατά τις 4 με 5 το απόγευμα κατάφερε ο οδηγός να φουσκώσει τα λάστιχα, για να συνεχίσει το ταξίδι του.

Εμείς, αφού βεβαιωθήκαμε ότι έφυγαν και οι χοροφύλακες από την πλατεία και κόντευε να νυχτώσει δελά - δελά πλησίασαμε στα σπίτια μας. Το τι έγινε δεν περιγράφεται. -Ντροπή σας, ο παππούς, και σας είχε για καλά παιδιά, με ντροπιάσατε, πώς θα βγω τώρα στην κοινωνία; Να δούμε ποιος θα πληρώσει τη ζημιά στον άνθρωπο. Η πρώτη καταδά από τον παππού.

Συνέχισε η γιαγιά.
- Θα γράψω γράμμα στον πατέρα σας.

Η μάνα απουσίαζε. Δούλευε στα καμποχώρια στην Άρτα. Πιο πάνω στη μέση του μαχαλά η θεία Όλγα η Ντούβαλη με όση δύναμη είχε η φωνή της υποδεχόταν τα ξαδέλφια μας:

- Μορέ ζαλοταραμένα τι ήταν αυτό που κάνατε; Σαν το μάθει μονάχα ο πατέρας σας, ε, τι έχ' να γίν'. (ο μπάριμα Γιώργος δούλενε στον Ο.Τ.Ε. στα Γιάννενα).

Το ίδιο και η θεία Ρίνα η Κορδαλί λίγο πιο πέρα.

- Θα γράψω γράμμα στον πατέρα σας στη Γερμανία. (Μετανάστης ο μπάριμα Χρήστος την εποχή εκείνη στη Γερμανία) και σαν ανοίξει το σχολείο θα σας κανόνισω εγώ

στο δάσκαλο.

Ανάσα από κανέναν μας και νηστικοί κοιμηθήκαμε. Την άλλη μέρα και πριν καλά καλά χαράξει ένας χοροφύλακας χτυπάει την πόρτα.

- Μπάριμα Ντούλα, μπάριμα Ντούλα να έρθουν έξω τα παιδιά».

Άλλος χοροφύλακας πήγε στ' άλλα τα σπίτια στη μέση του μαχαλά και φέρνει στην πλατεία και τους άλλους συνηγορούς.

Συλλαμβάνονται συνολικά επτά, και, κατ' ευθείαν συνοδεία των δύο χοροφύλακων, γραμμή για το Αστυνομικό Τμήμα Αγνάντων.

Με σκυμμένο το κεφάλι και χωρίς να βγάλει άχνα κανέναν οδηγήθηκαμε «εις φάλαγγα κατ' άνδρα» στο Α.Τ. Αγνάντων και αμέσως στο κρατητήριο.

Η Αστυνομία στην Άγκυρα ήταν στο μαχαλά της Παναγίας. Περάσαμε συνοδεία αστυνομικών μέσα από το χωριό. Τι ντροπή! Το νέο, γρήγορα είχε μαθευτεί και πάρα πολλοί ήταν αυτοί που είχαν βγει στο δρόμο να δουν τους δράστες.

Περιπαιχτικά μερικοί έλεγαν: «καλώς τους βλάμηδες». Άλλοι κουνώντας το κεφάλι τους: «τα παλιόπαιδα ακούς εκεί να βάλουν πράγκες στο δρόμο. Τι παιδιά είναι αυτά. Τι θα γίνουν άμα μεγαλώσουν».

Στ' αφτιά μου ηχούν ακόμα τα λόγια της θεία Γούλινας όταν περνούσαμε μπροστά από το περιτόπι: «Ντροπή σας μοναχά δεν λυπάστε τους πατεράδες σας που τους τρώει το λοπάδι για το μεροκάματο κι εσείς βλάτε πράγκες στ' αυτοκίνητα; Τέτοια παιδιά δεν είχε το Παλαιοχώρι».

Το έμαθε και ο δάσκαλος. Έρχεται στο μικρό παράθυρο που φώτιζε το κρατητήριο να δει ο ίδιος, να βεβαιωθεί ότι είναι αλήθεια. Παιδιά του Δημοτικού Σχολείου Παλαιοχωρίου-Αγνάντων.

Ακούγοντας το δάσκαλο στο μικρό παράθυρο πέσαμε κάτω μπρούμυτα στο δάπεδο σαν σαύρες. Ένας μάλιστα χόθηκε κάτω από ένα αναποδογυρισμένο καζάνι, που είχε κατασχεθεί από την Αστυνομία, προφανώς για λαθραία εξαγωγή τσίπουρου, για να μη μας δει.

Μάτια, όμως, γιατί ο δάσκαλος είχε μάθει τα ονόματά μας. Απομακρυνόμενος από το παράθυρο ακούσαμε να λέει: ποιά θα μου πάτε, θα τα πούμε.

Σε λίγες ημέρες άνοιξαν τα σχολεία. Στο κρατητήριο μέναμε μέχρι αργά το απόγευμα, περίπου θα ήταν ώρα 5 το απόγευμα, όταν ήρθαν οι χοροφύλακες και μας οδήγησαν για ανάκριση στα γραφεία του Αστυνομικού Αρμενιάκου.

Ο Αστυνόμος είχε ζυγνήσει από τον μεσημεριανό του ύπνο, είχε φρεσκαριστεί, αρωματιστεί και με αυστηρό ύψος άρχισε την ανάκριση. Πώς και γιατί. Στις επόμενες ερωτήσεις του να μάθει τον εμπνευστή του το σχέδιον δεν απάντησε κανείς ούτε και ύστερα από τις απειλές του ότι θα μας κλείσει μέσα και το βράδυ όλη νύχτα

στο κρατητήριο και ότι θα υποβληθούν μηνύσεις σε όλους για τη ζημιά. Ο νόμος της σιωπής σε όλο το μεγαλείο του. Καμόρα. Αφού είδε ότι δεν υπήρχε περίπτωση να αποκαλυφθεί ο αρχηγός πέσανε με τη σειρά χαστούκια δυνατά. Σ' όλους μας είχε ζωγραφιστεί η παλάμη του Αστυνομίου στην μια πλευρά του προσώπου μας, εκτός από έναν στον οποίο είχαν ζωγραφιστεί οι παλάμες του αστυνομίου κι από τις δυο πλευρές. Ίσως το αστυνομικό δαιμόνιο είχε εντοπίσει τον αρχηγό.

Αφού φάγαμε τα χαστούκια αφεθήκαμε ελεύθεροι και για να μην περάσουμε ξανά μέσα από το χωριό πήγαμε γύρω γύρω κάτω από την Καρυά Μεγάλη και νύχτα φτάσαμε στο Παλαιοχώρι.

Στο δρόμο ο ένας ρωτούσε τον άλλο.

-Τι δυνατά χαστούκια ήταν αυτά που μας άστραψε ο αστυνόμος; Δυνατότερα κι απ' αυτά του δασκάλου μας, όταν μας σηκώνει στον πίνακα και δεν ξέρουμε μάθημα. Βουίζουν ακόμα τα αφτιά μας.

-Ναι, είπε κάποιος, όμως τα χέρια του μυρίζανε μουσκούσπουνο!

Ίσως η μυρωδιά αυτή να απάλυνε τον πόνο;

Κόντευε να νυχτώσει. Αρχισαν αν ανησυχούν οι δικοί μας. Τι να έγινε με τα παιδιά. Θα τα κλείσουν μέσα και τη νύχτα; Φθάσαμε αργά, είχε ήδη νυχτώσει, ταλαιπωρημένοι και νηστικοί. Δυο μέρες μείναμε χωρίς φαγητό, όλα με κατεβασμένο το κεφάλι, εκτός από έναν που είχε κουράγιο και τραγουδούσε το άσμα της εποχής: «Μαντουβάλα γλυκιά μου αγάπη».

Στην μικρή πλατεία του συνοικισμού μας οι μανάδες μας:

-Ελάτε τώρα και σαν θέλετε ξανακάντε το παλιόπαιδα.

Η γιαγιά μας με τη στενότερη φωνή της:

-Ελάτε εδώ μορέ αλειτούρηγχα, μας έχετε αλέστα δυο μέρες τώρα, τι ήταν αυτό που κάνατε;

Δεν ξανάγινε από τότε τίποτε ούτε κρεμαντζούλα, ούτε πράγκες στο δρόμο ξαναμήκαν. Ζητήσαμε συγγνώμη από τους δικούς μας και κυρίως από τον παππούλη μας, ο οποίος σε κάποια στιγμή για να ηρεμήσει τις μανάδες μας ακούστηκε να λέει:

-Μην κάνετε έτσι- δεν σκότωσαν και κανέναν, παιδιά είναι. Θα μεγαλώσουν.

Μεγαλώσαμε και αναπολούμε τα χρόνια εκείνα. Ήταν, αλήθεια, δυσκολότερα, όμως τότε η ζωή μας εκεί στο χωριό, στο συνοικισμό μας, εκεί, ανάμεσα στις ρεματιές, δεν ήταν και τόσο στερημένη. Είχε κι αυτή τη δική της ομορφιά, το δικό της πλούτο. Η ζωή μας ξετυλιγόταν σε μια πανέμορφη κι ολοκάθαρη φύση κι ας μην είχαμε τις ανέσεις που έχουμε σήμερα. Τα παιδιά μας τώρα τα έχουν όλα, κι όσα ζήσαμε εμείς έχουν την εντύπωση ότι γίναμε σε άλλον πλανήτη. Δεν είναι δυνατόν να φανταστούν ότι για να νιώσουμε τότε λίγο κι εμείς εποχούμενοι έπρεπε να κάνουμε κρεμαντζούλα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Αγόρου Δ. Ανθούλα	20
Αγόρου-Μπαρμπούτη Γεωργία	20
Βαγγελής Ευάγγελος	5
Βάνα Αικατερίνη	10
Βρόντος Γεώργιος του Αθανασίου	20
Γεωργονίκου-Παπαδημητρίου Αγγελική	20
Γιαννάκης Σπύρος	20
Γκουβάς Δημήτριος	30
Γκουβά Λεμονιά	30
Δήμου Ευάγγελος του Δημητρίου	20
Έξαρχος Αλέξης (Μονολίθι)	20
Έξαρχος Χρήστος (Μονολίθι)	50
Ευαγγελίου Θωμάς του Κωνσταντίνου	20
Ζάραγκα Χρυσούλα (Λουτράκι)	20
Ζάχος Ηλίας (Αυστραλία)	30
Καρένου-Κράβαρη Γιούλα	30
Καπέλης Βασίλειος του Κωνσταντίνου	20
Καπέλης Γ. Ιωάννης	20
Καπέλης Στέλιος	20
Καρβατάκη-Κολοβού Φωτεινή	20
Καρούδη Αγγή	20
Κατσαβός Ιωάννης	20
Κολιού Μαρία	20
Κούκος Ιωάννης	15
Κράβαρης Ευάγγελος	20
Κρεμπούνης Νίκος του Αθανασίου	30
Κρεμπούνης Χρήστος	30
Κώστα Ανθούλα	15
Κώστα Ελένη του Νικολάου	50
Κωστάκης Γεώργιος του Σωτηρίου	10
Κώστας Στέφανος του Κωνσταντίνου	50
Λένης Αθανάσιος	20
Λιάκου-Αγόρου Ειρήνη	20
Λιάκου-Αγόρου Ειρήνη	20
Μηνά-Κωστούλα Ανδρονίκη	20
Μητρογιώργος Γεώργιος	20
Μουρούτσος Μπάμπης	20
Μπαλατσούκας Αναστάσιος	20
Μπαλατσούκα-Στεργίου Βιβή	20
Νικόλη Όλγα (Άρτα)	20
Νικολός Νικόλαος	20
Οικογένεια Γεωργίου Ευαγ. Παπακίτσου	50
Παπακίτσος Βασίλειος του Νικολάου	30
Παπακίτσος Χρήστος Ευαγγέλου	50
Παπαπέτρος Κωνσταντίνος του Αποστόλου	20
Πεταλά Αικατερίνη	10
Πολύζος Σπύρος	20
Πριτσιβέλη Χριστίνα	10
Τάτσης Κωνσταντίνος του Βασιλείου	10
Τάτσης Λάμπρος	10
Τσιμούρα Κωνσταντίνου Μαρία	10
Τσιμπέρης Σωτήρης του Βασιλείου	50
Τσιμπέρης Χρήστος του Αθανασίου	10
Τσιώλη Αγγαία	20
Φίλος Μιχ. Απόστολος	50
Χαλκιάς Ιω. Δημήτριος	20
Χαλκιάς Ιω. Λάμπρος	20
Χαλκιά - Παντούλα Αικατερίνη	20
Χαλκιά Ιω. Φρειδερίκη	20
Χασαλεύρης Κωνσταντίνος	20
Χασαλεύρης Χρήστος	20
Χριστογεωργιάκης Αθανάσιος του Γεωργίου	30

Ευχαριστούμε για τις συνδρομές σας καθώς έτσι συμβάλλετε στο δυνάμωμα της Αδεσφρότητας και της εφημερίδας.

• Αν κάποιος δε δει το όνομά του γραμμένο στις συνδρομές, να περιμένει και το επόμενο φύλλο της εφημερίδας. Αν δεν υπάρχει και τότε, ας επικοινωνήσει με την Αδεσφρότητα.

• Μπλόκ συνδρομών στην Άγκυρα υπάρχει στο "ΠΑΝΟΡΑΜΑ" του Κώστα ΚΩΣΤΟΥΛΑ, στο καφενείο του Δημητρίου ΛΕΜΟΝΙΑ και στο κατάστημα Γενικό Εμπόριο Αφού ΓΙΑΝΝΑΚΗ.

Καλοκαίρι 2008

Πατριώτες, φίλοι του χωριού. Τη ζωντανία στο χωριό τη δίνουμε εμείς, οι άνθρωποι της πόλης.

Μας περιμένουν: τα πλατάνια, τα έλατα, η παλιοπαρέα, το πανηγύρι, το τάβλι, η δηλωτή, το ψάρεμα, η πεζοπορία, το αγνάντεμα, η δροσιά, το δημοτικό τραγούδι, η εκκλησιά, το καφενείο, η πολιτική συζήτηση, η κριτική για όσα έγιναν και για όσα δεν έγιναν κι όλα αυτά μέχρι τις 20 Αυγούστου και ύστερα...

Πάρτε τους δικούς σας και για άλλη μια φορά στα ψηλά βουνά, τα Τζουμέρκα. Και όπως είπαμε, όχι φωτιές, όχι οκουπίδα, σεβόμαστε αυτούς που κατοικούν εκεί και τα προσέχουν!!!

Το Δ.Σ.

ΟΙ ΜΑΧΕΣ ΠΛΑΚΑΣ ΚΑΙ ΑΓΝΑΝΤΩΝ 1821 ΚΑΙ 1822

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)
 φερθεί πιο κάτω. Η ιστορία πάντως δεν κατέγραψε ονόματα Αγγωνιτών οπλαρχηγών ή καπετάνιων, ίσως δε και σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα, ώστε ο χρόνος να τα θυθεί στη ληρονομία. Αναφέρεται ένας χωριανός μας με το όνομα Γιώργος Αγγωνίτης έφημο και ήμιο παλληκάρι του καπετάνιου Μήτρου Κουτελιδά από τη Χόσση (Κυψέλη). Η έλλειψη ιστορικής καταγραφής της περιοχής μας έκανε τον λόγιο και ιστορικό, μελετητή Γιάννη Βλαχογιάννη να επαπέσει τον Γιάννη Μακρυγιάννη, στην έκδοση των "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ" του, για την αναφορά του στα γεγονότα Πλάκας και Αγγωνίων χαρακτηριστικά την "λίαν ενδιαιρούσαν, ως μη επαρκώς γνωστής ούσης της εν Ηπειρώ αρχής της επανάστασεως".

Στις αρχές του 1820 ο Σουλτάνος κήρυξε τον Αλή πασά των Ιωαννίνων "ένοχον καθούσης" δηλ. ανάρτη και έστειλε ισχυρές τουρκικές δυνάμεις εναντίον του με τον Ισμαήλ Πασά στην πρώτη και αργότερα με περισσότερες τον πανούργου και ικανότατο Χουρούφι, πασά της Τρίπολης. Οι δυνάμεις αυτές συνολικά ξεπεράσαν τις οχτώ χιλιάδες και ο ηπειρωτικός κόρος βρέθηκε "πυμνός ολος από Γιάννενα, Άρτα, Πρέβεζα, Σούλι, όλο αυτό το πλήθος τουρκικά και πασάδες κι όλο νεοί κουβαλούνταν απ' όλα τα μέρη της Τουρκίας και Αρβανιτίας..." (Μακρυγιάννης). Για να εξασφαλίσει ο Χουρούφι τις μετακινήσεις του στρατού και του εφοδιασμού του, έστειλε στα παράλια - διαβάσεις επικινδυνότητας της Ηπείρου με την υφώδη Ελλάδα ισχυρές φρουρές. Σημαντικότερη η διάβαση της Πλάκας Αράχθου, όπου έστειλε Αλθανούς με τον Βεκούτ Γαρδικί και τέσσερις χιλιάδες Τούρκους με τον Τονάτ Αλή πασά. Ήθελε με τη δύναμη αυτή να εκφοβίσει τους Τζουμερκιώτες και να αποθαρρύνει επαναστατικές κινήσεις τους. Ο Μάρκος Μπότσαρης είχε περάσει στα Τζουμερκοχώρια να ενθαρρύνει τους κατοίκους και να συσχεφεί με τον καπετάνιο των Τζουμερκών Κουτελιδά και τον Ραδοβυζίου Γώγο Μπακόλα, για τον έλεγχο των ηπειρωτικών διαβάσεων και αποκλεισμό κινήσεων και εφοδιασμού του Χουρούφι. Κατά την επιστροφή του στο Σούλι, τον ακολουθούσαν οι Τζουμερκιώτικο σώμα με τους αδελφούς Μήτρο και Γιάννη Κουτελιδά, ο πιστός φίλος και συνεργάτης των Κουτελιδαίων, οπλαρχηγός Ράμης Γιώργης Μίσιος, οι Ακαρνάνες με τον Γιάννη Ράγκο, Ανδρέα Ίσκο κ.ά. Στην Πλάκα επιτίθενται αφηνιδιαστικά στους Αλθανούς του Γαρδικί και στους Τούρκους του Τονάτ Αλή, τους πανικοβάλλουν και τους τρέπουν σε φυγή, σκοτώνοντας 200 Τούρκους. Έλληνες σκοτώθηκαν τέσσερις. Η μάχη αυτή στην Πλάκα έγινε 30 Ιουνίου 1821.

Η συντριβή και διάλυση της τουρκικής δύναμης στην Πλάκα έκανε τον Χουρούφι θηρίο και να κινηθεί κεραυνοβόλα. Στέλνει πάλι στην Πλάκα τον Βεκούτ Γαρδικί με τέσσερις χιλιάδες τώρα Αλθανούς και τον Τονάτ Αλή με ενισχυμένο το ορδί του. Στέλνει από την Άρτα, μέσω Καλεντίνας - Ανεμορράχης - Ράμης του

Αμπεκίρη Τζογαδόρο και Τσαρακτού Μεχμέτ με ισχυρές δυνάμεις να κινηθούν από τα νότια του Έλληνας στην Πλάκα, όταν επιθεθούν Γαρδικίς και Τονάτ. Από την Άρτα στέλνει επίσης άλλο τμήμα με τον Ισμαήλ πασά, μέσω Ξηροβουνίου και Δρίσκου στο Συρράκο - Καλαρρύτες, να καταπιεί την επανάσταση εκεί και από Χριστούς - Κιστάδες - Ραφτανιάνους να κλείσει του Έλληνας στην Πλάκα. Η εκεί ελληνική δύναμη έφτανε τους 500 πολεμιστές, Τζουμερκιώτες με τον Γιαννούλη Κουτελιδά και Σουλιώτες με τον Μάρκο. Στις 26 Ιουλίου 1821, φτάνουν στην Πλάκα και κτυπάνε τους Έλληνες με σφοδρότητα Γαρδικίς και Τονάτ. Οι Έλληνες αμύνονται με πείσμα και κρατάνε γερά τις θέσεις τους όλη την ημέρα. Η μάχη ήταν σκληρή, στήθος με στήθος, αιματηρή και φονική και για τις δύο πλευρές. Την επομένη 27 Ιουλίου 1821 κατέφτασε το τμήμα από Συρράκο - Καλαρρύτες στην Πλάκα. Οι Έλληνες, σχεδόν κυκλωμένοι και ανύμενα σε δύο δυνατές φωτιές, τραβιούνται στις ράχες πάνω από Τρεποκόζι - Παπούλια - Φράστα για ν' αμυνθούν. Το άλλο τμήμα της Άρτας με Τζογαδόρο και Τσαρακτού Αχμέτ αναγκάστηκε στη Ράμια να στραφεί εναντίον των ελληνικών φρουρών Αγγωνίων και Καταρράκτη, οι οποίες του επιτέθηκαν και συντονισμένα και με ορμητικότητα, το έφεραν σε φυγή και το διέλυσαν. Οι Έλληνες της Πλάκας στο μεταξύ δεν μπόρεσαν να κρατήσουν τις θέσεις τους και υποχώρησαν άτακτα προς Άγναντα και τ' άλλα Τζουμερκοχώρια. Οι Τούρκοι μπαίνουν στην Άγναντα και έκλεισαν τους Αγγωνίτες, περισσότερους από 800 στα ριζά του βουνού. Το χωριό μας λεπλάτθηκε, αρπάχτηκε "το βίο του κόσμου όλο" και πυρπολήθηκε. Έφτασε οσώτος από το Πέτα ο Γώγος Μπακόλας με το σώμα και μαζί με τις φρουρές Αγγωνίων και Καταρράκτη τρέπουν σε φυγή τους Τούρκους και ο μεν Βεκούτ Γαρδικίς από Σγάβια και Φράστα, καταστρέφοντας τα, επέστρεψε στην Πλάκα, ο δε Ισμαήλ πασάς τράπηκε προς Κιστάδες και Μελοσοοργούς, που λεηλάτησε και πυρπολήθηκε.

Οι Αγγωνίτες στα ριζά του βουνού πολέμησαν, φαίνεται, πέντε μέρες, σύμφωνα με τη θύμνηση που έγραψε τότε στο Πεντικκοστάριο ο καλόγηρος της Μονής Χρυσοσπηλιώτισσας Γουριανών (την αντίγραφο το 1959) και αναφέρει: "Ετος 1821 κάνω θύμνηση τον καιρό του χαλασμού που το επάτησαν οι Τούρκοι το Τζουμέρκο και πήραν το βίο του κόσμου όλο και κλείστηκαν οι Αγγωνίτες στο Βουνί εκεί πολέμησαν μέρες πέντε και τους έβγαλαν οι Σουλιώτες...". Από τη θύμνηση αυτή και τις γνώμες του Περραιβού και Ψαλίδα, που αναφέρθηκαν, προκύπτει ότι το σώμα των Αγγωνιτών ήταν δυναμικό, εμπειροπόλομο και ψυχωμένο, από δε τη φράση "το πάτισαν τουρκοί το Τζουμέρκο" φαίνεται ότι οι Τζουμερκιώτες ήταν καλοί και τολμηροί πολεμιστές και ότι οι Τούρκοι δεν ήταν εύκολο να πατήσουν τον τόπο τους. Επιληθεύθηκε και η προφητεία του Πατροκοσμιά, που είχε πει κοπάζοντας και ευλογώντας τα Τζου-

μέρκα: "Ευλογημένα τα βουνά αυτά, θα γλυτώσουν πολύ κόμο".

Του δεύτερου χρόνου της επανάστασης (1822) ο Χουρούφι, με ελεύθερο τον όγκο του στρατού του, μετά την εξόντωση του Αλή, σφράφηκε εναντίον των επαναστατικών κέντρων και πρώτα των Σουλιωτών. Το πολεμικό συμβούλιο των Ελλήνων στο Πέτα στα τέλη Ιουνίου αποφάσισε να ενισχύσει την σφικτά πολιορκημένη φρουρά στο Σούλι με 1000 πολεμιστές και μέσω Πλάκας έφυγε μπροστά το τμήμα των Σουλιωτών με τον Μάρκο και ακολούθησαν τον Τζουμερκιώτη με το Μήτρο Κουτελιδά, Ραδοβυζιάνους με Μήτρο Μπακόλα (αδερφό του Γώγου), Ακαρνάνους κ.ά. Ο Μάρκος στην Πλάκα αφινιάζει και εξοντώνει την τουρκική φρουρά και στέλνει στα Κατασοχώρια τον Κουτελιδά, τους Ακαρνάνες προς Βαρνάδες και ο ίδιος σπεύδει προ Καλεντίνας, όπου αφινιάζει μια ελληνική δύναμη και διαλύει 3.000 τούρκους ιππείς. Ο Κουτελιδάς και οι Ακαρνάνες βρέθηκαν αντιμέτωποι με ισχυρές τουρκικές δυνάμεις, κτυπούνται και αναγκάζονται να υποχωρήσουν με σοβαρές απώλειες. Επέστρεψαν όλοι στην Πλάκα. Στις 30 Ιουνίου 1822 προί όλες οι τουρκικές δυνάμεις, ενισχυμένες και με 800 Αλθανούς από την Άρτα, συνολικά εννιά χιλιάδες κτύπησαν τους Έλληνες στην Πλάκα. Αντιστέκονται με γενναίότητα και σθένος και κρατάνε τις θέσεις τους. Η μάχη άρχισε να γέρνει υπέρ των Ελλήνων, όταν ξαφνικά νέα τουρκική δύναμη με τον Αχμέτ Βρωάνη ρίχνεται ανάμεσα στα ελληνικά τμήματα και οι Έλληνες βρέθηκαν ανάμεσα σε δύο πυρά. Η μάχη κράτησε ως το απόγευμα πεισματώδης, αιματηρή και φονική, με μεγάλες απώλειες και στις δύο πλευρές. Οι Έλληνες αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν προς τα Τζουμερκοχώρια, για να επιστρέψουν στο Πέτα, όπου την επομένη (1 Ιουλίου) έφτασε και ο Μάρκος με τριανταδύο Σουλιώτες.

Η καταστροφή στην Πλάκα βύθισε στο πένθος τους Έλληνες, τα δε Τζουμερκοχώρια παραδόθηκαν ξανά στην τουρκική βουλήμια. Και ο καλόγηρος στο Μοναστήρι της Χρυσοσπηλιώτισσας ξανάγραψε στο Πεντικκοστάριο: "Ετος 1822 κάνω θύμνηση τον καιρόν οπου εθγήκε ο Μάρκος στην Πλάκα και ανικέθηκε και γράφεται δια τους μεταγενεότερους... τον ιδιον τον καιρόν τότες αραιήστηκαν ο κόμος οι Κατσάνοι... και πως δια το Μεσολόγγι και πέθαναν οι μισοί... και πέταξαν ο κόμος σαρμανήτες με παιδιά στο Τζουμέρκο ψηλά...".

Οι μάχες στην Πλάκα και Άγναντα και η διαρκονική αντίσταση των Τζουμερκοχωριών βοήθησαν σημαντικά την επανάσταση και την εθνική μας αποκατάσταση, αναγκάζοντας τον Χουρούφι, στα δύσμοι πρώτα κρίσιμα χρόνια (Γενάρης 1820-Ιούνιος 1822) να αποσπά δύναμεις από την πολιορκία του Αλή για τα Τζουμερκοχώρια με αποτέλεσμα την παράταση της πολιορκίας, την καθήλωση των δυνάμεών του σ' αυτήν περισσότερο χρόνο και την ελληνική επανάσταση να κατορθώσει να εξαπλωθεί, να οργανωθεί και να ανδρωθεί.

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

Άγναντά μου (I)

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

με οδηγούσανε στις μωρμουρίζουσε «άμπηες». Άλλες είχαν νεράκι ίσαμε να βρέξω τα χείλη, το μέτωπο, το στέρνο, όσο το βρόδονερο στο καντηλάκι στα κονισμάτα. Ίσαμε, το νεροφάι ήταν, στο μισό μέτρο ίσαμε να βυζάζουν τα χωραφάκια τα ξερικά κάμποσεσ γουλιές ανάμα. Άλλες, γέμιζαν τη νεροβάρεθα κι είχαν για κάνουθα, πλάτανουφύλλη. Άλλες συντηρούσαν τη στέρνα μισοδάει - μισογεμάτη. Νεροπούθουδα, νούφαρα, γυρίνοι, φερωτοί εραστής, στον ερωτισμό τους, παροκέτευαν ηλεκτρισμό, στο φερωτισμό τους τον κληνισμό. Στον παρκείμενο ξεριά, ξερακάς κεραυνόηλεκτος, φιδόξενουσε αποκλειστικά, μαύρες κουρούνες. Στον όχο δέσποζε γέρικη βελανιδιά. Δοκίμαζα της αγαθιάς μου την περίμετρο. Με τιμωρούσε και οι πιάτες, ο παίμος τα χέρια μωρμηγκιάζανε. Με πυροβολούσε με σιαιπηλό τον άνεμο, κάλυκας τα βελανιδιά. Στον κορμό σκάθισα με το σουγιά, τ' αρχικά της μούσας μου. Αυτή είναι που αφαιρεί τα λογικά. Αυτή είναι που προσθέτει φερά αεροπλανικά. Στο μονόηλιο πετάς μεταξύ γης και ουρανού. Με πηλούν το ερωτευμένο καρδιά βρίσκει διάδρομο προσημύνησ στην κοίτη του Αγγωνίτη παταμού. Δρομίσκοι, σμίγανε με τις αγώνιμες στράτες και με φέρνανε στην «Γκορκούσια» στα «Φράστα» στην «Πλάκα». Τη γέφυρα, που έζεψε τον Άραχο πέτρινος ζυγός, πέτρα την πέτρα πελεκημένος, θαύμαζα. Φιδόστροι αχανείς όδρομοι στη μαγεία του ελατόδασου με φέρνανε και με παρσέρνανε. Τα σταυροδρόμια με στέλνανε αλλού αν' αλλού. Της πεζοπορίας η περιπέτεια στο πούθενά, καλού - κακού. Το ρετόνι και η μουροδιά αν' τα ελατοβελανιδία κατευθείαν στα πνευμνία. Του δόσου η αύρα κόπαζε την ψυχική και τη σωματική ανάβρα. Τα κουνάβια, οι νυφίτσες, οι βερβέρες σε κίνηση διαρκή. Στα φωτορυθμικά του σκόφωτου η συγχρονική. Χωριό μου, Αναρίθμητα στενωρύμια, ασύμμετρα, ίχνη, αρτηρίες, φθές με φέρνανε κι ανακάθιπτα και χαιρούμουν...

Στο επόμενο φύλλο το Β' ΜΕΡΟΣ. Μπιδάκης Αγγαντίος

Χρίστος Αποστόλου και Βαγγελής Ευάγγελος χορεύουν στον Αη-Λιά. Στο μέσον ο Βασ. Τσιμπέρης.

ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟ

"Η ΑΠΟΛΑΥΣΗ"

ΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ - ΖΑΧΑΡΩΔΗ

ANNA ΜΑΝΟΥΣΗ

Παντοκράτορας 19 - Άρτα - Τηλ.: 26810-72906

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΜΕ ότι το έργο της συλλογής φωτογραφιών των χωριανών μας, ζώντων και μη, ολοκληρώνεται μέχρι την 31-12-2008 και αμέσως μετά η Αδελφότητα θα προβεί στην επεξεργασία και εκτύπωση του φωτογραφικού ΑΛΜΠΟΥΜ .

ΚΑΛΟΥΜΕ όλους τους χωριανούς μας, που θέλουν να συμπεριληφθούν οι οικογενειακές τους φωτογραφίες στο ανωτέρω ΑΛΜΠΟΥΜ να τις στείλουν με **συστημένη επιστολή** (μέσα στο παραπάνω χρονικό διάστημα) στην Αδελφότητά μας (Σοφοκλέους 33 ΑΘΗΝΑ, Τ. Κ.10552) ή στο Ηλεκτρονικό μας Ταχυδρομείο: info@agnanta.com.gr γράφοντας, σε κάθε περίπτωση, το ονοματεπώνυμο των εικονιζόμενων και τον ακριβή ή τον κατά προσέγγιση χρόνο φωτογράφισης.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΜΕ ότι, όσες φωτογραφίες περιέχονται στην Αδελφότητά μας μετά την 31-12-2008, δεν είναι βέβαιο εάν θα προλάβουν την έκδοση του Άλμπουμ και τα όποια εκ των υστέρων αιτήματα και παράπονα θα είναι χωρίς αποτέλεσμα.

Το Δ. Σ. Αδελφότητας Αγναντινών Αθήνας

Απ' το πανηγύρι μας

ΚΑΓΚΕΛΑΡΙ

Τέτοια νω — μωρέ τέτοια νω - τέτοια νύρα ήταν εφές
Τέτοια νύρα ήταν εφές, τέτοια και παραπροσές
Στο χορό που χόρευαν, όλο αγόρια και παιδιά
Όλο αγόρια και παιδιά και κορίτσια ανύπαντρα
Μες στη μέση στο χορό, κάθεται χρυσός αίτος
Μα τρώχει τα νύχια του, τα χρυσά φτερούδια του
Τα χρυσά φτερούδια του, τα βασιλικούδια του
Το Θεό παρακαλεί, να του δώσει δύναμη
Δύναμη και προθυμία, για να μωυ ναδράξω μια
Κι αν δεν την εδίδεγα, νάπεφταν τα νύχια μου
Τα χρυσά φτερούδια μου, τα βασιλικούδια μου
Συ που σέρνεις το χορό, σαν κλωνί βασιλικό
Σαν κλωνί βασιλικό, σαν κλωνιάρι αμάραντο
Να τάχα μες στον κήπο μου, να το συχνοπύτίζω
Τετραδό-παρασκευό και Σαββατο-κύριακο
Κάνε κύκλες το χορό, κάνε πρωτοκάγκελο
Κάνε πρωτοκάγκελο, πρωτοκαγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, σαν κλωνί βασιλικό
Σαν κλωνί βασιλικό, σαν κλωνιάρι αμάραντο
Κάνε διπλοκάγκελο, διπλοκαγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, κάνε τριπλοκάγκελο
Κάνε τριπλοκάγκελο, τριπλοκαγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, κάνε τετροκάγκελο
Κάνε τετροκάγκελο, τετροκαγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, κάνε πεντεκάγκελο
Κάνε πεντεκάγκελο, πεντοκαγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, κάνε εξικάγκελο
Κάνε εξικάγκελο, εξικάγκελισμάτα
Συ που σέρνεις το χορό, τράβα σιάξε το χορό
Κι είμαι ξένος και θα ιδώ, και θα πάω να ναιολογώ
Και θα πάω ναμολογώ, στα χωριά που θα διαβώ
Μες στον πέρα μαχαλά, πέθανε μια καλογριά
Και την παν στην εκκλησιά, με λαμπάδες με κηριά
Με λαμπάδες με κηριά, μ' ασμημένα θυμιάτα
Μ' ασμημένα θυμιάτα, με καθαρία λειτουργία
Με καθαρία λειτουργία, με λαμπρά κονισμάτα
Μα τον Άγιο Αη-Γιάννη, ο χορός πάει γαϊτάνα
Μα τον Άγιο Νικόλα, τι χορός θα γίνει τώρα
Μα τον Άγιο Κωνσταντίνο, το χορό δεν τον αφήνω
Μα τον Άγιο Αρσένη, στο χορό να μπουν οι ξένοι
Μα τον Άγιο Θανάση, ο χορός δε θα χαλάσει.

25 Νοεμβρίου 1965 στο μοναστήρι της Αγ. Αικατερίνης στον Καταρράκτη. Διακρίνονται οι Χριστίνα, Όλγα και Απασία Πριτσιβέλη, Γεωργίτσα Κων. Κώστα, Κωσταντίνος Ζάραγκα, Ανθή Χριστοδούλου και Σπυριδούλα Σκουληκαρίτη.

ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Τελευταίως, από μεγάλες Εφημερίδες, όπως "Η Καθημερινή" και "Τα Νέα" και από εκπομπές τηλεοπτικών σταθμών "Κυριακή στο χωριό" της ΕΤ3, "Γεύσεις και Παράδοση" του 902, "Με παρά την Ελλάδα" του MAGIC, αλλά και από εκπομπές τοπικών καναλιών, άρχισε να προβάλλεται και να γίνεται γνωστή στο Πανελλήνιο η ξεχασμένη περιοχή των Τζουμέρκων. Παρέχεται η ευκαιρία σε πολλούς Έλληνες και ξένους να γνωρίσουν μια από τις ομορφότερες ορεινές περιοχές της χώρας μας, που ακόμα κρατά σχεδόν άθικτο το φυσικό της περιβάλλον, με το απέραντο πράσινο, με τα γάργαρα νερά της, με την φυσική βουίσινα δροσιά της και με την απόφαση ελληνικής ψυχής και τη γνήσια τοπική παράδοση.

Θα εξάρουμε ιδιαίτερα τις δυο πρόσφατες εκπομπές (9 και 23 Μαΐου 2008) της Τηλεόρασης του 902 με τίτλο "Γεύσεις και παράδοση" της εξαιρετικής Δημοσιογράφου - Συγγραφέως και Καθηγήτριας του Αρσακείου Κυρίας **Ευδοκίας Πατσιλινάκου**. Τις αφιέρωσε στην περιοχή μας με πραγματική αγάπη και ιδιαίτερο ενδιαφέρον, σαν να ήταν γνήσια Τζουμερκιώτισσα, και έγινε η καλύτε-

ρη πρέσβειρα της περιοχής μας, κάνοντάς την γνωστή στο ευρύτερο κοινό, προβάλλοντάς συγχρόνως και αρκετά στοιχεία του τοπικού μας πολιτισμού (ήθη, έθιμα, παραδόσεις, παραδοσιακή διατροφή κτλ). Αξιοποίησε κατά τον καλύτερο τρόπο την αγάπη που έχουν οι Τζουμερκιώτες για τον τόπο καταγωγής τους, όπως αυτή εκφράστηκε στην εκπομπή από τους συντοπίτες μας κ.κ. **Κώστα Μαργώνη**, φιλόλογο και πρόεδρο της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων (από τα Γουριανά), **Βασίλη Μαλιούβα**, φιλόλογο, δημοσιογράφο, συγγραφέα (από τη Μαρκινιάδα) και **Χρήστο Αρ. Παπακίτσο** (από τα Άγναντα).

Η εκπομπή ήταν πολύ πετυχημένη. Αξίζουν συγχαρητήρια στον τηλεοπτικό σταθμό, στη λάτρη της παράδοσης παρουσιάστρια Κυρία Ευδ. Πατσιλινάκου και στους τρεις συμπατριώτες μας που εκπροσώπησαν την περιοχή μας. Θα ήταν ευχής έργο αν τέτοιες τηλεοπτικές εκπομπές γίνονταν πιο πυκνά. Και ο τόπος μας και ο πολιτισμός μας θα έβγαζαν ωφέλησις.

Το Δ. Σ. ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΝΑΝΤΙΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΣΥΣΚΕΨΗ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ (19-5-2008)

Στις 19-5-2008 πραγματοποιήθηκε η τακτική σύσκεψη των προέδρων και αντιπροσώπων των Αδελφοτήτων που ανήκουν στη δύναμη της Ομοσπονδίας των Τζουμερκιωτών.

Καταρχήν έγινε εμπειριστική ενημέρωση των μελών από τον Πρόεδρο και τον Γεν. Γραμματέα της Ομοσπονδίας κ.κ. **Χρ. Λαυρά** και **Ανδρέα Ζανίκα** για τις ενέργειες της Ομοσπονδίας σε σχέση με το Πάρκο Τζουμέρκων, το Πρόγραμμα "Πίνδος", τη σύνδεση των Τζουμέρκων με την Εγγυαία και την Ιόνια οδό και για άλλα αναπτυξιακά προβλήματα.

Στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στην Κυρία **Εύη Κουτσοσπύρου**, Πρώην Πρόεδρο του Συλ-

λόγου Κυψέλης (Χώσσης), η οποία με γλαφυρό λόγο και εποπτικό τρόπο (διαφάνειες) ενημέρωσε τα μέλη για τις δυνατότητες συμμετοχής νέων 13-30 ετών σε πολιτιστικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες, οι οποίοι θα έχουν και τη δυνατότητα, μέσα από τα σχετικά προγράμματα, να επισκέπτονται **συνομηλικούς τους σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, η οποία και θα καταβάλλει τα έξοδα απευθείας στους κάθε φορά μετέχοντες σε τέτοιες δραστηριότητες.

Η Αδελφότητά μας θεωρώντας πολύ ενδιαφέρον το σχετικό πρόγραμμα και αξιοποιώντας την ενημέρωσή που μας έκανε η Κυρία Εύη Κουτσοσπύρου, η πλέον ενημέρωτη γύρω από τέτοιες δραστηριότητες, την

παρακάλεσε, και εκείνη πρόθυμα δέχτηκε, να επαναλάβει την εισήγησή της στα Άγναντα ενόψει του προσεχούς Αυγούστου σε χρόνο που θα καθοριστεί αργότερα και θα γνωστοποιηθεί εγκαίρως τους νέους και τις νέες του Δήμου Αγναντινών.

Την ευχαριστούμε θερμά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ)

1. ΚΥΡΙΑΚΗ 27-7-08, ώρα 10 π.μ. στα **Άγναντα**: Γεν. Συνέλευση μελών.
2. ΚΥΡΙΑΚΗ 3-8-08, ώρα 10:30 π.μ. στα **Άγναντα**: Πνευματικό Μνημόσυνο του Αγναντινή Εκπαιδευτικού - Συγγραφέα αείμνηστου **Στεφ. Φίλου**.
3. ΣΑΒΒΑΤΟ 9-8-08, ώρα 6 μ.μ. στο **Βουργαρέλι**: Εκδήλωση για τον πανελλήνιο γνωστό Τζουμερκιώτη φωτογράφο κ. **Κων. Μπαλάφα**.

Επιστολή μας στον Υπουργό Παιδείας

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

φώτισε σωστά και ανέδειξε δημιουργικά χιλιάδες Τζουμερκιώτες, θα σμάνει το τέλος, την άνοιξη και το βαθύ σκοτάδι μιας ολόκληρης περιοχής, που ύστερα από τα τελευταίως ηρθθέντα από την Πολιτεία αναπτυξιακά μέτρα (Προγράμματα: "Πίνδος", Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών, Βελτίωση Ορεινού Οδικού Δικτύου, "Αγροτουρισμός" κτλ), άρχισε να ξεχνά την ύπαιθρο, και να ελπίζει.

Οι Τζουμερκιώτες πίστεψαν και εξακολουθούν να πιστεύουν ότι, από εδώ και πέρα, η περιοχή τους δεν θα έχει μόνο τη στοργή του Θεού, αλλά και της Πολιτείας. Η πεποίθησή αυτή αρχίζει ήδη να δυναμώνει ενθαρρυντικά τους "σφυγμούς" της περιοχής, οι οποίοι όμως, είναι βέβαιο ότι θα ατονήσουν και θα εκλείψουν και πάλι, εάν καταργηθεί το Γυμνάσιο-Λύκειο Αγναντινών, εάν οβηθεί το φως και στερέψει ο νους της ορεινής αυτής εσατίας, που επί αιώνες και σε χρόνους χαλεπούς τόσα πολλά προσέφερε στην Πατρίδα μας, μοιλονότι τα μάτια των εκάστοτε ιθύνοντων δεν την έβλεπαν. Αφήστε, γνωρίζετε ποιά καλύτερα από εμάς, ότι η ανάπτυξη ενός τόπου δε γίνεται χωρίς ανθρώπους και οι νέοι άνθρωποι δεν επαναπατριζονται εάν δεν εξασφαλισουν για τα παιδιά τους ευκόλη προσέλευση στη μόρφωση.

Σε σας, Κύριε Υπουργέ, έβαξε ο κλήρος να ανταποδώσετε στην περιοχή μας, εκ μέρους της Πολιτείας, το "αντίδωρο" της προσφοράς της, διατηρώντας εν λειτουργία το Γυμνάσιο-Λύκειο Αγναντινών, έστω και κατά παρέκκλιση των Ισχυόντων, καθόσον η περιοχή των Τζουμέρκων εκπέμπει ήδη σαφή μηνύματα ανάκαμψης.

Η ικανοποίηση του ανωτέρω αιτήματός μας θα μας επιτρέψει, Κύριε Υπουργέ, να ονειρευόμαστε, να αισιοδοξούμε και να ελπίζουμε ότι τα χωριά μας και οι άνθρωποι τους θα εξακολουθούν να ζουν εκεί και να προσφέρουν.

Ελπίζοντας στην κατανόησή σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και διατερούμε.

Με ιδιαίτερη τιμή
Για το διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Χρ. Χριστοδούλου

Η Γεν. Γραμματέας
Αντ. Σαπούρου

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ

Η φωτογραφία αυτή δημοσιεύτηκε στο φύλλο 160 (Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2007). Από εσφαλμένη πληροφορία αναγράφησαν λανθασμένα τα ονόματα των εικονιζόμενων. Στην πραγματικότητα εικονίζεται η οικογένεια Νικ. Ζάραγκα (έτος 1935) ως εξής (από αριστερά): Χαρίλαος, Ανθούλα, Αλεξάνδρα, Αγλαΐα, Αγγελική και Κώστας.